

KIRJALLINEN KYSYMYS 356/2008 vp

Siilin luokittelu uhanalaiseksi eläimeksi

Eduskunnan puhemiehelle

Siilit ovat dramaattisesti vähentyneet. Tämä on havainto, jonka moni on itse todennut, vaikka täsmälliset ja riittävän laajat tieteelliset tutkimukset puuttuvat Suomesta. Ilmiö on maailmanlaajuinen. Vuonna 2006 Guardian kirjoitti tutkimuksesta, jossa todettiin siilien katoavan Brittein saarilta 25 vuodessa, ja heti seuraavana vuonna siili julistettiin Isossa-Britanniassa uhanalaiseksi. Suomessa siili on rauhoitettu, ja sen säilyminen lajina on lähes kokonaan vapaaehtoista suojelu- ja hoitotyötä tekevien ihmisten varassa. Mitä todennäköisimmin siili on Suomessakin uhanalainen ja sen pelastamiseen tarvitaan toimenpiteitä. Siilikantaa vähentää mm. lisääntyvä liikenne, liikenneväylien rajaamat populaatio-rajat, nurmikoiden leikkuu massiivisilla koneilla, risukasojen poltto ja ilmaston lämpeneminen. Tuhohyönteis- ja etanamyryköt tappavat siilejä siinä missä tuholaisiakin. Ilmaston lämmetessä

siili herää kesken talvihorroksestaan eikä löydäkään ruokaa, matoja ja hyönteisiä.

Lainsäädäntöä tulisi muuttaa siten, että siili luokitellaan uhanalaiseksi eläimeksi. Lisäksi kantaa voidaan suojella perustamalla lintu- ja nisäkäshoitoloita. Tiesuunnittelussa on huomioitava eläinten kulkureitit ja otettava mukaan eläinten alikulkutunneleita.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, että siilin uhanalaisuus saadaan selvitettyä ja siili saadaan luokiteltua lainsäädännössä uhanalaiseksi eläimeksi ja että saadaan kantaa elvyttävät toimenpiteet nopeasti käyntiin?

Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 2008

Johanna Karimäki /vihr

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimit-
tanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kan-
sanedustaja Johanna Karimäen /vihr näin kuulu-
van kirjallisen kysymyksen KK 356/2008 vp:

*Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryh-
tyä, että siilin uhanalaisuus saadaan
selvitettyä ja siili saadaan luokiteltua
lainsäädännössä uhanalaiseksi eläimek-
si ja että saadaan kantaa elvyttävät toi-
menpiteet nopeasti käyntiin?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yhdistyneiden Kansakuntien biologista moni-
muotoisuutta koskevan yleissopimuksen mu-
kaan Suomi on sitoutunut hidastamaan merkittä-
västi luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä.
Tämän tavoitteen saavuttamiseksi valtioneuvos-
to on periaatepäätöksellään 21.12.2006 hyväksy-
nyt Suomen luonnon monimuotoisuuden suoje-
lun ja kestävän käytön strategian vuosille 2006—
2016.

Osana edellä mainittua strategiaa toteutetaan
parhaillaan ympäristöministeriön johdolla Suo-
men lajiston uhanalaisuuden kokonaisarviointia.
Seuraava yhteenveto ilmestyy vuonna 2010. Ar-
viointi perustuu lajin häviämiskseen, ja siinä
noudatetaan. Maailman luonnonsuojeluliiton
(IUCN) laatimaa uhanalaisuusluokitusta ja sen
soveltamisohjeita.

Edellisen arvion (Suomen lajien uhanalaisuus
2000, Uhanalaisten lajien II seurantaryhmä) mu-
kaan siiliä ei luokiteltu silmälläpidettäväksi tai
uhanalaiseksi lajiksi. Jo tässä arviossa noudatet-
tiin IUCN:n soveltamisohjeita, vaikka ne eivät

olleet vielä lopullisesti valmiita. Nyt käynnissä
oleva arviointi tapahtuu asiantuntijaryhmissä,
jotka parhaan käytettävissä olevan tiedon perus-
teella selvittävät lajien populaatioiden koossa
sekä levinneisyys- ja esiintymisalueessa tapahtu-
neet muutokset, vertaavat niitä aikaisempaan
tietoon sekä esittävät näiden perusteella arviot la-
jien häviämiskseen ja määrittävät lajien uhan-
alaisuusluokat. Siili on mukana arvioinnissa ja
saa tarvittaessa jonkin IUCN:n määrittämistä
uhanalaisuusluokista.

Jos siilikannassa tapahtuneet muutokset osoit-
tautuvat niin suuriksi, että sen luontainen säily-
minen on vaarantunut, voidaan se luonnonsuoje-
lulain 46 §:n perusteella annettavalla asetuksella
säättää uhanalaiseksi lajiksi. Jos häviämiskseen on
ilmeinen, voidaan se 47 §:n perusteella säättää
erityisesti suojeltavaksi lajiksi, jonka elvyttämi-
seksi ympäristöministeriön on tarvittaessa laadi-
tava ohjelma.

Siili on selvästi kulttuurisidonnainen laji, ja
merkittävimmät syyt sen taantumiseen ovat sen
elinympäristössä tapahtuneet muutokset. Raken-
nettu ympäristö tarjoaa sille entistä vähemmän
suojaisia pihvoja ja kulkureittejä. Kotitalousjätte-
iden käsittelyn parantuminen on vähentänyt siilin
ravinnonsaantimahdollisuuksia. Vastuu luonnon
monimuotoisuuden säilymisestä on läpäisevä, ja
se on huomioitava kaikissa luontoa muuttavissa
hankkeissa. Maankäytön päätöksissä ja suunnit-
elmien vahvistamisessa on pyrittävä ratkaisui-
hin, jotka aiheuttavat mahdollisimman vähäisiä
vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle eivät-
kä vaaranna esimerkiksi siilin säilymistä raken-
nettujen alueiden lajina.

Ministerin vastaus

KK 356/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr

Helsingissä 29 päivänä toukokuuta 2008

Ympäristöministeri Paula Lehtomäki

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 356/2008 rd undertecknat av riksdagsledamot Johanna Karimäki /gröna:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att klarlägga utrotningshotet mot igelkotten och för att igelkotten enligt lag ska klassificeras som ett utrotningshotat djur så att man snabbt kan sätta in stimulerande åtgärder?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Genom Förenta Nationernas konvention om biologisk mångfald har Finland förbundit sig att hejda utarmningen av den biologiska mångfalden på ett märkbart sätt. För att uppnå detta mål har statsrådet med sitt principbeslut från den 21 december 2006 godkänt strategin för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald i Finland 2006—2016.

Inom ramen för strategin i fråga görs som bäst under ledning av miljöministeriet en samlad bedömning av utrotningshoten mot arterna i Finland. Följande sammandrag kommer 2010. Bedömningen utgår från risken för utrotning av respektive art och följer den klassificering av utrotningshotade arter och anknytande tillämpningsanvisningar som har utarbetats av Internationella naturvårdsunionen (IUCN).

I föregående bedömning (Suomen lajien uhanalaisuus 2000) som har sammanställts av den andra arbetsgruppen för utrotningshotade arter var igelkotten inte listad som en missgynnad eller utrotningshotad art. Redan i denna bedömning tillämpades IUCN:s tillämpningsanvisningar, även

om de ännu inte hade fått sin slutliga utformning. Den nu pågående bedömningen görs av expertgrupper som med stöd av bästa tillgängliga information kartlägger förändringar i storleken på arternas population och i deras utbrednings- och förekomstområde, jämför förändringarna med tidigare uppgifter samt lägger utifrån detta fram förslag till en bedömning av den aktuella artens risk för utrotning och fastställer olika kategorier för arterna beroende på hur starkt hotade de är. Igelkotten ingår i bedömningen och kommer vid behov att placeras i någon av IUCN:s kategorier.

Om det visar sig att förändringarna i igelkottens bestånd är så stora att stammens naturliga fortlevnad är hotad, kan det genom förordning som utfärdas med stöd av 46 § i naturvårdslagen stadgas att arten är hotad. Om risken för utrotning är uppenbar kan det med stöd av 47 § stadgas att arten kräver särskilt skydd. Vid behov ska miljöministeriet utarbeta program för att återuppliva beståndet av denna art.

Igelkotten är en starkt kulturbunden art och de främsta orsakerna till dess tillbakagång är förändringarna i den omgivande livsmiljön. Den byggda miljön erbjuder igelkotten allt färre skyddade gårdar och rutter. Hanteringen av hushållsavfall har förbättrats, vilket har minskat igelkottens möjligheter att hitta föda. Ansvaret för bevarandet av naturens mångfald är genomgripande och ska beaktas i alla projekt som påverkar naturen. I samband med markanvändningsbeslut och när planer fastställs är det viktigt att man når lösningar som påverkar den biologiska mångfalden i så liten utsträckning som möjligt och som inte hotar exempelvis igelkottens fortbestånd som en art i byggda områden.

Ministerns svar

KK 356/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr

Helsingfors den 29 maj 2008

Miljöminister Paula Lehtomäki